

فیلم آنها یا فیلم ما

امیرفرض الهی

منتقد سینما

هر سال برای ارسال فیلم به اسکار، قصه داریم. خیلی وقت‌ها دراماتیک است، بعضی وقت‌ها هم تراژیک: گاهی هم البته شیرین. در چنددهه اخیر معرفی فیلم به اسکار فرازوفرود زیادی داشته است. دولت‌های اصولگرا فکر کردند که فیلم ما یعنی فیلمی که خودشان تشخیص می‌دهند فیلم مناسبی است و باید برود اسکار. مهم نیست جایزه بگیرد یا نه، مهم این است که فیلم ارسالی، فیلم مورد تایید ما باشد. طبیعتاً هم چنین فیلم‌هایی - یعنی فیلم‌هایی که مورد تایید ساختار هستند - نه شاخص‌های کیفی اسکار را مدنظر دارد، نه به‌لحاظ سیاسی و کمی مورد قبول اسکار است. درواقع نوعی معرفی سمبولیک محسوب می‌شود که دیدید ما کار خودمان را کردیم، فیلم مطلوب خودمان را فرستادیم اسکار.

مهم نیست اسکار بگیریم یا نه، مهم این است که ما رسالت خودمان را به‌درستی انجام دادیم. خب در این گونه موارد نتیجه مشخص است؛ هیچ‌وقت هم که جواب نداده است. البته یک‌بار یک استثنا داشت: آن یک‌بار هم به‌خاطر شرایط تاریخی، اجتماعی و سیاسی، آن فیلم شانس نیاورد. اسم آن فیلم «بیچه‌های آسمان» بود که به‌نسبت فیلم رقیب‌اش؛ «زندگی زیباست» ساخته روبرتو بنینی، فیلم محکم‌تری بود اما به‌دلیل محجوریت سیاسی در آن دهه و عوامل مختلف تشخیصی و اعمال نظر و سلیقه در آکادمی، جایزه اسکار را نگرفت.

استثنای معکوس هم داریم؛ آن زمان که فیلم دوم فرهادی معرفی شد و به‌خاطر شرایط سیاسی و ضدیت اهالی سینما با ترامپ، فیلم‌اش موفق به دریافت اسکار شد.

یک‌وقت‌هایی هم بوده که دولت اصولگرا سر کار بوده و از پس تجربه اینکه سال‌ها فیلم خودشان را معرفی کردند به اسکار و هیچ جایزه‌ای برایشان نیاورده، زورکی یک فیلم مثلاً با استانداردهای هنری را در چند سانس اکران و آن را معرفی کردند به اسکار. برای اینکه مثلاً فیلمی خنثی اما با رعایت شاخص‌های هنری به اسکار معرفی کنند. واضح است که این یک مورد استثنای معکوس هم جواب نداده؛ فقط موجب اشتها فراموشی آن فیلمساز به‌صورت مقطعی شد؛ منظور فیلم «بدرد» بغداد است.

اما یک جریان هم وجود دارد داخل مملکت که گاهی اوقات توانسته است بقبولاند که فیلمی معرفی شده به اسکار که شاخص‌های هنری را داشته باشد. مثلاً فیلم مستقل یا نسبتاً مستقلی هم باشد مثل داستان «انتخاب‌نهایی»؛ فیلمی که امسال معرفی شد به اسکار. در این‌طور موارد هم معمولاً ظلم می‌شود به یک فیلم دیگر؛ مثل «پیرپسر».

موضوع اصلی این است که جریان فیلمسازی مستقل در ایران به‌هیچ‌وجه در ۴۷ ساله گذشته به‌رسمیت شناخته نشده؛ نمی‌شود و نخواهد شد. پس در این گونه موارد که می‌خواهند فیلم آنها را معرفی کنند به اسکار تا شانس برای گرفتن جایزه وجود داشته باشد، مجبورند از بین فیلم‌های زیرزمینی یا نسبتاً روزمینی، مستقل و دارای شاخص‌های هنری فاقد تفکر مستقل، یکی را انتخاب کنند که این وضعیت می‌شود دقیقاً شبیه داستان امسال. کلاً داستان زیاد داریم ما.

داستان دیگر هم داستان جایزه‌بگیرهاست؛ داستان افرادی است که به‌صورت رسمی نمی‌توانند فیلم مستقل یا تفکر مستقل بسازند؛ پس یواشکی با بودجه اندک یا حمایت مخفیانه از یک جاهایی فیلمی می‌سازند و در فلش مموری می‌برند اروپا و مثل سکانس پایانی «پاپیون» فقط فریاد می‌زنند که ببینید من زنده‌ام. جایزه را می‌گیرند و به‌لحاظ فردی، کیف می‌کنند. بدون اینکه لزومی ببینند که خاستگاه فکری خودشان را به جایزه‌دهنده یا مردم ایران گوشزد کنند.

این چند روایت کلاً ساختار داستانی انتخاب فیلم برای معرفی به اسکار را در ۴۷ سال گذشته نشان داده و چنین وضعیتی داشته است؛ تو خود بخوان حدیث مفصل از این مجمل.

حلقه مفقوده داستان؛ همان عدم به‌رسمیت شناختن سینمای مستقل یا تفکر مستقل است که اگر به‌رسمیت شناخته شود، این داستان‌ها دیگر از بین می‌رود و شانس اسکار گرفتن سینمای ایران را بسیار بالا می‌برد. اما چون تنوع افکار خیلی چیز مطلوبی محسوب نمی‌شود، پس یا باید فیلم‌هایی انتخاب شود از میان فیلم‌هایی که بودجه کم یا نسبتاً مستقل که شانس اسکار داشته باشد یا فیلم‌هایی که کاملاً حکومتی باشد و در راستای انجام وظیفه جریانی قرار بگیرد. داستان کمیته اسکار هم در ایران مثل همان قتیبه تعریف دقیق معنا و مفهوم مدیرفنی در فوتبال است که توسط علی پروین معنا شد؛ کشک.

۲۴ ساعت

24 HOURS

۱۶

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
• مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمن منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لینتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

مزد امیدواری

بررسی فرازوفرود زندگی عثمان دمبله
بازیکن مسلمان موریتانیایی تبار که برنده توپ طلا شد

داشته باشد. جرارد پیکه گفته بود: «ما باید به او کمک کنیم تا متوجه شود که فوتبال، برنامه‌ای ۲۴ ساعته است. ما همه جوان بوده ایم و اشتباهاتی مرتکب شده ایم. من مطمئنم که او بهتر می‌شود و پیشرفت می‌کند.»

▼ رقابتی که پیروز شد

رقابت اصلی برای کسب توپ طلا در سال جاری بین عثمان دمبله، یامال ورافینیا از برزیل بود. دمبله در سالی که گذشت، طی ۵۳ مسابقه ۳۵ گل زد و ۱۴ پاس گل داد اما کیفیت او در مشارکت تیمی به‌مراتب بالاتر از دورقیب کارگشته خود بود. عثمان دمبله، نقشی کلیدی در کمک به پاری سن ژرمن برای قهرمانی در لیگ یک، کسب اولین عنوان قهرمانی اروپا و رسیدن به فینال جام جهانی باشگاه‌ها داشت. ۲۱ گل در ۲۹ بازی لیگ یک به‌ثمر رساند و به‌عنوان بهترین گلزن مشترک این رقابت‌ها به کار خود پایان داد. او همچنین در تیم منتخب فصل لیگ فرانسه قرار گرفت و برنده جایزه بهترین بازیکن سال شد. این بازیکن ۲۸ ساله با ۸ گل و ۶ پاس گل در لیگ قهرمانان اروپا از جمله دو پاس گل در پیروزی پنج بر صفر در فینال مقابل اینتر، بهترین بازیکن فصل این مسابقات نام گرفت. دمبله سپس در پیروزی‌های مرحله یک‌چهارم نهایی و نیمه‌نهایی جام جهانی باشگاه‌ها به‌ترتیب مقابل بایرن مونیخ و رئال مادرید گلزنی کرد. ورافینیا و بنگر برزیلی بارسلونا نیز در عملکرد فردی به‌لحاظ گلزنی و پاس گل، آمار به‌مراتب بهتری از یامال و دمبله داشت اما در کمال شگفتی رتبه پنجم را کسب کرد. ورافینیا طی ۵۷ مسابقه، ۳۴ گل زد و ۲۲ پاس گل داد. ورافینیا به بارسلونا کمک کرد تا در فصل ۲۵-۲۰۲۴، ۳ جام لالیگا، جام حذفی و سوپر جام را کسب کند. ۱۸ گل و ۹ پاس گل او باعث شد، جایزه بهترین بازیکن فصل لالیگا را از آن خود کند. این مهاجم ۲۸ ساله برزیلی در سال ۲۰۲۲ از لیدز یونایتد به بارسلونا پیوست. او با ۱۳ گل در ۱۴ بازی، از جمله یک هت‌تریک در پیروزی چهار بر یک مقابل بایرن مونیخ، به‌عنوان بهترین گلزن مشترک فصل لیگ قهرمانان اروپا به کار خود پایان داد. یامال دیگر گزینه‌ای که بسیاری شانس او را بالا می‌دانستند طی ۵۵ مسابقه، ۱۸ گل زد و ۲۱ پاس گل داد. به‌عبارت دیگر به‌ازای هر ۱۱۶ دقیقه یا گل زد یا پاس گل داد. بال ۱۸ ساله به بارسلونا در کسب سه‌گانه داخلی فوتبال اسپانیا شامل لالیگا، جام حذفی و سوپر جام کمک کرد. او در سپتامبر، جایزه بهترین بازیکن ماه لالیگا را به‌دست آورد و در تیم منتخب فصل لالیگا و لیگ قهرمانان اروپا قرار گرفت. در نیمه‌نهایی لیگ ملت‌ها دو بار برای اسپانیا مقابل فرانسه گلزنی کرد؛ اگرچه تیم در فینال به پرتغال در ضربات پنالتی باخت.

▼ سوپر ایز در بخش زنان

در بخش زنان اما بسیاری منتظر بودند نام «ماریونا» ستاره آرسنال، از سوی رونالدینیو معرفی شود اما این اتفاق رخ نداد. ستاره آرسنال نقش مهم و بسزایی در قهرمانی آرسنال در لیگ قهرمانان اروپا داشت. اما در نهایت بازیکنی انتخاب شد که معرفی او همراه با یک طلسم شکستی جالب بود. «آیتانا بونماتی» به اولین بازیکن زن تاریخ تبدیل شد که در سه‌سال متوالی، برنده جایزه توپ طلا می‌شود. هافبک بارسلونا در فصل گذشته با این تیم، قهرمان لیگ زنان و کوپا دل رینا شد. همچنین او همراه بارسلونا به فینال لیگ قهرمانان اروپا و همراه تیم ملی اسپانیا به فینال یورو رسید، اما در هر دو جام ناکام ماند. آیتانا بونماتی در فصل گذشته در ۲۷ بازی برای بارسلونا، ۱۵ گل و ۱۱ پاس گل ثبت کرد. آیتانا بونماتی پس از لیونل مسی و میشل پلاتینی، سومین بازیکنی است که سه‌توپ طلای متوالی کسب می‌کند. صحبت‌های اثرگذار در برنده توپ طلا از مراسم باامداد دیروز به‌یادگار ماند. جایی که هافبک بارسلونا بعد از پیروزی در این مراسم گفت: «جنسیت نباید عامل برتری در هیچ موضوعی در دنیا از جمله فوتبال باشد. فوتبال، مرد و زن ندارد و نباید آن را تفکیک کرد.» ازسوی دیگر دمبله نیز از نقش پررنگ مادرش گفت که بزرگترین تصمیمات زندگی را با مشورت مادرش گرفته و اگر او نبود، موفقیت‌های فعلی نیز قطعاً رخ نمی‌داد.

سپهر خرمی

گزارشگر ورزشی هم‌میهن

عثمان دمبله زندگی پرفرازونشیبی داشته؛ به‌خصوص در دوران حضورش در بارسلونا که اغلب مواقع مصدوم و روی تخت بیمارستان بود و هواداران این باشگاه تصور می‌کردند هزینه‌ای که بابت انتقال عثمان پرداخت شده، بزرگترین اشتباه ممکن تاریخ بارسایی‌ها بوده است. بیش از ۱۳۰ مسابقه برای بارسلونا انجام داد و فقط ۲۵ گل به ثمر رساند اما اقرار نیست زندگی همیشه روی ناخوش‌اش را به یک فرد نشان دهد. دمبله از بارسلونا به تیمی رفت که کل قاره اروپا، آن تیم را بی‌هویت و بی‌ریشه خطاب می‌کردند اما عثمان زیر نظر لوئیز انریکه که انگیزه شخصی از زندگی‌اش را وارد فوتبال کرده بود، تبدیل به بازیکن تلاشگری شد که توانست در کنار قهرمانی لیگ قهرمانان اروپا حالا جایزه بهترین بازیکن سال ۲۰۲۵ را هم کسب کند. در این گزارش قصد داریم گزارشی از فرازوفرود بازیکن مسلمان را بنویسیم که حالا در اوج درخشش خود تبدیل به تیترو رسانه‌های دنیا شده است. البته در کنار پرداختن به زندگی جالب دمبله، به پیروزی آیتانا بونماتی در مراسم توپ طلا در بخش زنان هم خواهیم پرداخت.

▼ بازیکنی با سبک اشتباه زندگی

دمبله که با انتقالی به ارزش ۱۳۰ میلیون یورو به بارسلونا در سال ۲۰۱۷، تبدیل به گران‌ترین بازیکن آن سال شده بود، توانست خودش را در بارسلونا ثابت کند. او که در یکی از خطرناک‌ترین مناطق زنان فرانسه به‌دینا آمد، از مهاجران کشور موریتانی محسوب می‌شود که پدر و مادرش برای زندگی بهتر، کشور خود را ترک و به فرانسه نقل مکان کردند. شاید اگر این مهاجرت رخ نمی‌داد دمبله به‌چنین موفقیت‌های بزرگی دست پیدا نمی‌کرد. به‌دلیل سبک اشتباه در زندگی و تغذیه‌ای که داشت، دائماً مصدوم می‌شد و نمی‌توانست از سبک اشتباهی که پیش گرفته خارج شود. نشریه مارکا طی گزارشی در مورد سبک زندگی او که باعث شد در نهایت از بارسا کنار برود، چنین نوشته بود: «دمبله از طرفداران مک‌دونالد است. معروف است که او با جیب مرسدس جی کلاس ۱۵۰ هزار یونددی خود به رستوران می‌رود و بیگ‌مک و نوشیدنی گازدار سفارش می‌دهد و با خود به خانه می‌برد.» یکی از کارکنان رستوران در سال ۲۰۱۸ به‌نشریه «سان» گفت: «ما بازیکنان بارسا را زیاد اینجا می‌بینیم. آن‌ها نمی‌آیند که اینجا بنشینند و غذا بخورند، فقط سفارش می‌دهند و می‌روند و مثل هر کس دیگری بیگ‌مک و سیب‌زمینی سرخ‌کرده، ناگت مرغ، نوشابه و اینطور چیزها می‌خرند. غیر قانونی که نیست. هست؟» طبق گزارش‌ها، بارسلونا سرآشپز شخصی میکائیل نایا را استخدام کرده بود تا به نیازهای دمبله رسیدگی کند چراکه آن‌ها نگران علاقه او به فست‌فود بودند. اما این سرآشپز حرفه‌ای بعد از دو سال اخراج شد. نایا سرآشپز معروف اسپانیایی، خودش پیشنهاد اخراج شدنش را داد زیرا در سال ۲۰۱۹ دمبله از آسیب عضلانی دیگری عذاب می‌کشید و کارشناسان آن را به رژیم غذایی و تغذیه نامناسب‌اش ربط دادند. آشپز در این باره گفته بود: «عثمان بچه خوبی است اما مراقب خودش نیست. او با عمو و بهترین دوست‌اش زندگی می‌کند که جرأت نمی‌کنند به او چیزی بگویند. سبک زندگی درستی ندارد. من هیچ‌وقت ندیدم که او الکل بنوشد اما اصلاً به زمان استراحت اهمیت نمی‌دهد و از ساختار سطح بالایی پیروی نمی‌کند. عثمان و اطرافیان‌ش به خود می‌گویند که هر صورت، هر اتفاقی بیفتد آن‌ها مورد انتقاد قرار می‌گیرند.» اوایل، هم‌تیمی‌هایش متوجه شده بودند که عثمان برای درک رفتارهای حرفه‌ای، نیاز به کمک دارد. اما همچنین می‌دانستند که او خیلی جوان است و می‌تواند اشتباهاتی

چهره

محبوب، محبوب و معلم

سه‌سال گذشت از دوم مهری که خبر فوت امین تارخ بازیگر مطرح سینما، تئاتر و تلویزیون ایران، دوستان‌اران این هنرپیشه محبوب و محبوب را شوکه کرد. آخر او هنوز حتی به ۷۰ سالگی هم نرسیده بود. اجل اما به این اعداد و کارنامه آدم‌ها کاری ندارد. امین جوان در عرض ۱۰ سال از بازی در مجموعه تلویزیونی «شهر من، شیراز» در سال ۱۳۵۴، رسید به ایفای نقش در فیلم‌های کارگردانانی شاخص. در سال ۱۳۶۰ در «مرگ بزرگ‌د» بهرام بیضایی بازی کرد و در سال ۱۳۶۷ در «سرب» مسعود کیمیایی. بر این‌ها بیفزایید «سارا» اثر درخشان داریوش مهرجویی را در آغاز دهه ۷۰. شهرت‌اش را البته بیشتر مدیون تلویزیون بود، وقتی در دو مجموعه «سربداران» و «بوعلی سینا» بازی کرد. بعدتر نیز بارها در سریال‌های تلویزیونی دیده شد. یکی از درخشان‌ترین آنها نقشی بود که در «معصومیت از دست‌رفته» داود میرباقری در شمایلی شخصیتی به‌نام شادوب ارائه کرد؛ یکی از یاران علی، مرد میان عشق و وزن و خزانه‌دار فعلی امویان. جز این‌ها نام او پیوندی همیشگی دارد با کارگاه آزاد بازیگری و تربیت شاگردانی چون ترانه علیدوستی، شبنم مقدمی، مهتاب کرامتی و گلاره عباسی.

کتابخانه

همه راه‌ها به کانت می‌رسد

مایکل فریدمن، استاد فلسفه دانشگاه استنفورد، یکی از نوکاتی‌های مشهوری است که محورهای اصلی فلسفه قرن بیستم را نیز از درجه نگرش‌های کانت به تحلیل می‌نشیند. او به فلسفه علم نیز از جنبه نوکاتی می‌نگرد و معتقد است، پس از همه انقلاب‌های علمی که با هر یک از آن‌ها مبانی علوم دقیقه به‌لرزه افتاده‌اند، آن چه هنوز پایرجاست، نگرشی است بازنگری شده از مفهوم پیشینی کانت، منتها در شکل نسبی‌شده و تاریخی آن. در این کتاب که مجموعه‌ای از مقالات مستقل فریدمن است و هر یک به موضوعی خاص اختصاص یافته است، اومی کوشد این نگرش بنیادی را بسط دهد و مستدل کند. فریدمن برای نمونه در بحث از فلسفه علم، از کانت شروع می‌کند

کانت و فلسفه علم

تألیف:

مایکل فریدمن

ترجمه:

سعید جعفری

نشر: نیلوفر

و از خلال فلسفه کاسیرر، تجربه‌باوری منطقی و کارهای تامس کیون، تا چشم‌انداز فلسفه علم پس از کیون ادامه می‌دهد. به‌باور او، فقط از این مسیر می‌توان بر بحران عقلانیتی که گریبان‌گیر حوزه علم شده است، فائق آمد و رخنه‌های عقلی را که در این میدان اندیشه پدید آمده است، برطرف کرد.

تاریخ

فاجعه منا

فاجعه منا در دوم مهرماه ۱۳۹۴، هم‌زمان با عید قربان در مراسم رمی جمرات، در منطقه منا در شهر مکه رخ داد. ازدحام حجاج باعث کشته‌شدن دست‌کم ۲۲۳۶ نفر شد. هنوز آمار دقیق

تلفات این حادثه رسماً اعلام نشده است. مقامات رسمی عربستان دو روز پس از وقوع حادثه، تعداد جانباختگان را ۷۶۹ نفر اعلام کردند. براساس مجموع آمار استخراج‌شده از گزارش‌های جداگانه کشورها، تعداد فعلی جانباختگان ۲۴۳۱ نفر است. تعداد جانباختگان ایرانی در این حادثه ۴۶۴ نفر اعلام شده که تمام مفقودان حادثه تا تاریخ ۱۶ دی‌ماه ۱۳۹۴ شناسایی شدند و ۴۲ قربانی دیگر در قبورالشهدای مکه دفن شده‌اند. در پی این حادثه، سه روز عزای عمومی در ایران اعلام شد. براساس آمار به‌دست‌آمده، مالی ۳۱۲، نیجریه به ۲۷۴، مصر با ۱۹۰، بنگلادش با ۱۳۷ و اندونزی با ۱۲۹ جانباخته، پس از ایران بیشترین تلفات را داشته‌اند. این واقعه مرگ‌بارترین رویداد تاریخ حج است. واقعه سال ۱۹۹۰ دیگر حادثه حج با بیش از هزار کشته بود که در آن ۱۴۲۶ زائر جان باختند. رویداد سال ۱۹۹۰ هم در مسیر رمی جمرات اتفاق افتاده بود.